ముసలాణ్ణి వరించింది

తలుపుసందులోంచి చూస్తున్నారు...ఎవరుచెప్మా! ...ఓహో! తెలిసింది! చేతిలోని కాగితాలు కిందపడేసి ఎందుకేనా మంచిదని వెళ్లిచూశాను. నేనూ రావడంచూచి తటుక్కున మావంటయింటివైపు పారిపోయింది. ఆ పిల్లే! జానకే!...ఇది అప్పుడే మూడోసారి, ఈ మోస్తరుగా చూడడం, నేను చూస్తూవుండగా. నేను చూడకుండా వున్నప్పుడు ఎన్నిసార్లు చూసిందో ఏమిటో!... ఏదయినా ఇది యింతకంటే ముదరనియ్యకూడదు, ముదరనిస్తే చాలా ప్రమాదం. ఏదో చికిత్స వేగిరం చెయ్యాలి అని మనస్సులో అనుకున్నాను.

జానకి మా యింటిపక్కవాళ్ల పిల్ల. రెండు మూడేళ్లాయే వాళ్లు మా యింటిపక్కని వుంటున్నారు. జానకిక్కి పదకొండేళ్లు వుంటాయి. చక్కదనం వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. బంగారపుబొమ్మ. నిలుచున్న చోటే వెన్నెల కాస్తుంది. చురుకైనపిల్ల. రవ్వంత పెంకితనం కూడా వుంది. చిన్నతనం, అంచేత ఈ కాస్త పెంకితనమున్నూ. పెద్దయితే దానంతటదే పోతుంది. జానకి ఇప్పుడు రెండోఫారం చదువుతూంది హైస్కూల్లో. ఆ పిల్ల తండ్రి బ్రహ్మసామాజికుడు కాదు కాని, పిల్లలికి వేగిరం పెళ్లి చేసే అలవాటు లేదు. అంచేత జానకిక్కి ఇంకా పెళ్లి చెయ్యలేదు.

నేను అనేకసార్లు చూశాను...ఆ పిల్ల మనస్సు నామీదే వుంది. నేను ఏమీ ఎరగనట్టుగా వూరుకుంటూను, ఇంతట్లో ఏమీ ప్రమాదం లేదుకదా అని...ఒక రోజున నేను ఆ పిల్లను ఉత్తనే పలకరించాను, కంగించి చూద్దామని. వచ్చేచిరునవ్వు ఆపుకుంటూ, లేని చిట్లింపు మొహం తెచ్చుకొని, యిష్టం లేనట్టుగా కనపడుతూ, నే నడిగిన ప్రశ్నలన్నిటికీ జవాబు చెప్పింది, అంతేకాదు అడగని సంగతులుకూడా చెప్పింది. ఇదంతాకూడా చిట్లింపు మొహంతోనే చెప్పింది. అదే ప్రేమలక్షణం ... చిన్నపిల్ల? పాపం, దానికేం తెలుసు, నేను ముసలివాణ్ణి అనుకుంటూందేమో! నేను కనపడడంకూడా అలాగే కనపడతాను, ఇరవైయేళ్ళలోపు మనిషిలాగ కనపడతాను. అసలు వయస్సుమాత్రం ముప్పైఏడైయేళ్ళపైగా వుంది. నాకంటే మా ఆవిడ ముసలిదిగా కనపడుతుంది. నేను ఇరవైయేళ్ళవాడిలాగా అది ముప్పైఏడైయేళ్ళదానిలాగా కనపడతాము. భగవంతుడు నాకీ విచిత్రమైన లేతదనం ఇచ్చాడు. ఇప్పటికి నాతలమీద ఒక్క వెంట్రుకేనా నెరవలేదు. అదీ నా లేతదనం. మాకీ మధ్యే ఒక ఆడపిల్ల కలిగింది. మా ఆవిడ కాపరానికి వచ్చి అప్పుడే పదిహేనేళ్లయింది. సంతానం కొంత ఆలస్యం...జానికి మనస్సు నా మీదే వుంది. ఒకమారు వాళ్లయింట్లో జిలేబీలు చేసుకున్నారు. జిలేబీలు తెచ్చి మా ఆవిడచేతికి యిచ్చి నాకిమ్మని చెప్పింది జానకి. మా ఆవిడికికూడా మా రహస్యం తెలుసు. అంచేత "ఏమండోయి! మీ చిన్నపెళ్లాం జిలేబీలు పట్టుకొచ్చి యిచ్చింది. మిమ్మల్నే తినమంది అన్నీను. నన్నొక్క ముక్కేనా ముట్టుకోమనలేదు. అంతా మీరే తినండి" అనిచెప్పి "ఆ పిల్ల ఎంత ఆప్యాయంగా తెచ్చి యిచ్చిందో పాపం" అనిచెప్పి తాను ఒక్కముక్కేనా తినకుండా అన్నీ నాకే యిచ్చేసింది. తర్వాత మా ఆవిడ నాకు చెప్పింది ఆ పిల్ల ఇంట్లో తల్లితో దెబ్బలాడి నాకు జిలేబీలు తెచ్చి యిచ్చిందని. మరొకమారు వాళ్ల ఇంట్లో మరేవో చేసుకున్నారు. అవికూడా నాకిమ్మని చెప్పి మా యింట్లో యిచ్చింది. అవీ ఈమోస్తరుగానే దెబ్బలాడి తెచ్చియిచ్చిందిట... అటుతర్వాత ఒకమాటు వాళ్లింట్లో శుభకార్యం జరిగింది. ఆ పిల్ల అప్పచెల్లెలికి చంటి పిల్లాడు కలిగాడు. బారసాల చేశారు. ఆ రోజున నన్ను ఆశీర్వచనానికీ, భోజనానికీ పిల్చారు. వెళ్లాను. నేను ఆశీర్వచనానికి వెళ్లినప్పుడు జానకి వాళ్ల అప్పదగ్గిర కూచుంది. నేను రావడం చూసింది. అంతే. అక్కడ నేను వున్నంతసేపూ మళ్లా ఆ చుట్టు పక్కలికి రాలేదు. భోజనంవేళప్పుడూ అంతే. నేను రావడం చూసి పారిపోయింది. ఇది అంతా

ఆరునెల్ల కిందటి సంగతి. ఏదో చిన్న పిల్లకదా, పోనీ దానికేంతెలుసు, ఏదో సరదా అని నేనూ వూరుకుంటున్నాను......వాళ్ల ఇంటి కెవరో ఒక కొత్తాయన వచ్చాడట. ఆయన భోంచేస్తూ జానకి తండ్రిని చూచి "ఏమండోయి మీ పిల్లకి సంబంధం వెతుక్కొచ్చాన"న్నాడుట. ఆ మట్టుగ ఆ పిల్ల "నేను లక్ష్మణరావు గారిని తప్ప (అంటే నన్నుతప్ప) మరొకర్ని పెళ్లాడను" అందిట. జానకితల్లి హాస్యంగా "సంబంధం చాలా బాగావుంది. పెండరాడే చేసెయ్య వలసిందే. లక్ష్మణరావుగారికి నలభై ఏళ్ళకంటే ఎక్కువలేవు. ఆయన పెళ్ళానికైనా ముప్పైయేదేళ్ళే. చిన్న చంటిపిల్ల కూడాను, పాపం. బాగా నేవుంది. ఈ సంబంధం పోనియ్యకూడదు. మన పిల్లను ఇచ్చెయ్యొచ్చు. ఇద్దరూ చిలకా గోరింకల్లాగ వుంటారు" అందిట. అందరూ నవ్వుతున్నారు. కాని జానక్కి మాత్రం కోపం వచ్చిది. భోంచెయ్యనంది. ఎంతో బలవంతం మీదకాని ఆ పూట భోంచెయ్యలేదు. రాత్రి ఆకలిలేదని చెప్పి అన్నం తినడం మానేసింది. ఇది అంతా మూడు నెల్ల కిందటి సంగతి. జానకి ఏ కొత్త గుడ్డ కట్టుకున్నా, లేక ఏ కొత్త వస్తువు పెట్టుకున్నా మా యింటికి వచ్చి నా కంటపడి మరీ వెళ్ళిపోతుంది......ఇవాళ తలుపుసందులోంచి చూసినప్పుడు నాకు కొంచెం భయంవేసింది. ఇది యింక ముదర నియ్యకూడదు. ముదరనిస్తే ప్రమాదం రావచ్చు. ఉదాసీనత ఇంక పనికిరాదు అని గట్టిగా మనస్సుకి అనిపించింది.

వారంరోజు లయింది. రోజు రోజుకూ అశ్రద్ధ అయిపోయింది. మామూలు ఉదాసీనతలో పడిపోయాను. మళ్ళా ఆ మాటే మరిచిపోయాను. ఇలాగ వుండగా ఒకరోజు ఆదివారంనాడు జానకి ఏదో పళ్ళెంతో పదార్థాలు తీసుకొచ్చి నా ముందర పెట్టి నిలుచుంది. నేను తలఎత్తి చూశాను. "ఏమిటి అమ్మాయీ' అవి" అని అడిగాను.

"ఏమీలేదు. మా అమ్మ మీ కిమ్మంది. తీసుకొచ్చాను" అంది జానకి.

"సరే! ఏమిటో చెప్పు చూదాం,"

"మా ఇంట్లో కాజాలు చేసుకున్నాం. ఇవి తీసుకెళ్లి మీకు ఇమ్మంది మా అమ్మ" అంది జానకి తల వంచుకొని. దాని నిజస్థితి నాకు తెలుసు. కాని ఏమీ ఎరగనట్టుగా "అయితే ఇంటిలో యిచ్చెయ్యి" అన్నాను నేను. అందుకు జానకి "అలాగు కాదు. మీకే ఇమ్మంది మా అమ్మ" అంది.

"సరే అయితే అక్కడపెట్టు తీసుకుంటాను".

"మీరే తీసుకోండి" అని ఆ పళ్లెం అక్కడ పెట్టింది.

"నే నే తీసుకుంటాను" అని చెప్పి ఆ పళ్లెంలోంచి తామరాకుపొట్లం తీసుకుని బల్లమీద పెట్టాను.

"ఇప్పుడే తింట రా" అని అడిగింది జానకి.

"ఇప్పుడు కాదు. మధ్యాన్నం. ఫలహారం వేళప్పుడు తింటాను" అని చెప్పాను నేను. పళ్ళెం తీసుకు వెళ్ళిపోయింది జానకి. నేనూ మా ఆవిణ్ణి పిలిచాను. పిలిచి చెప్పాను "ఫలహారం తెచ్చి యిచ్చింది జానకి. వాళ్ళ అమ్మ పంపించిందిట" అని. "వాళ్ళమ్మ పంపించడమేమిటి! అబద్ధం. అదే వాళ్ళమ్మతో దెబ్బలాడి తీసుకొచ్చి యిచ్చి వుంటుంది" అంది మా ఆవిడ......ఆ తర్వాత ఒక రోజున మా ఆవిడ వాళ్ళింటికి వెళ్ళింది. అప్పుడు మాటమీద మాటవచ్చి "ఏమండోయి అత్తగారూ' మీరు పంపినకాజాలు అందేయిమాకు" అందిట, జానకితల్లితో. అందుకు జానకితల్లి "ఏమమ్మాయి! నేను పంపించట మేమిటి! నా మొహం. మా పిల్లే దెబ్బలాడి మీ యింటికి పట్టుకెళ్ళింది. వేగిరం మీరీ సవితిని తెచ్చుకుంటేనే సరి లేకపోతే మనని బతకనియ్యదు" అందిట. "తప్పే ముందమ్మా! మీ పిల్లకు నేను చాకిరీ చేస్తూవుంటాను. మీ పిల్లను నేను పువ్వుల్లోపెట్టి పెంచుతాను" అందిట మా ఆవిడ. ఈ సంభాషణ అంతా జానకి వింటూనే వుందిట. ఆ తర్వాత మా ఆవిడె చెప్పిందినాకు.

నా మనస్సులో మరింత నిశ్చయ మేర్పడింది, ఆ పిల్ల మనస్సు మార్చాలి, లేకపోతే ఏదేనా ప్రమాదం రావచ్చు, ఆలస్యంవల్ల నష్టమే కాని లాభంలేదు అని. సమయం కోసం చూస్తున్నాను...ఒక రోజున జానక్కి

మా యింటికి వచ్చింది. నేను "జానకీ!" అని పిలిచాను. జానకి ఆపాదమస్తకం కంపించింది. వెనక్కి తిరిగి చూచింది. "ఇలాగరా అమ్మా!" అన్నాను నేను. వచ్చి నిలబడింది. "దానిమీద కూచో" అని కుర్చీ చూపించాను. కుర్చీమీద కూచుంది. ఆకబురూ ఈ కబురూ చాలాసేపు చెప్పి చివరికి "నా కెన్నేళ్ళు వుంటాయను కుంటావు నువ్వు" అన్నాను.

"ఏమో!" అంది జానకి సిగ్గుతో.

"అయినా చెబుదూ చూద్దాం" అన్నాను సరదాతో నేను.

ఆ పిల్ల సిగ్గుపడి వూరుకుంది. జవాబు చెప్పలేదు. అప్పుడు నేను అన్నాను "నాకు ముప్పైయైదేళ్ళపైన వున్నాయి" అని.

"అబ్బ" అంది జానకి పరాకుగా.

ఆ పిల్ల ప్రకటించిన భావానికి అనుకూలంగా నేను "నేను కనబడేటంత చిన్నవాణ్ణి అనుకుంటున్నావు కమోసు నువ్వు. ఏళ్ళు తక్కువలేవు నాకు. ముప్పైయైదు పైన వున్నాయి. ఈ యీడు కప్పుడే అంతా ముసిలివాళ్ళు అయిపోతారు. నేను ఇంకా ఏదో ఇలాగ వున్నాను" అన్నాను.

"మీకు అన్ని ఏళ్ళు లేవు" అంది జానకి నిశ్చయంతో!

నేను రెండో మాట మాట్లాడకుండా ట్రంకుపెట్టె దగ్గరికి వెళ్ళి నా మెట్రిక్యులేషన్ సర్టిఫికేటు పుస్తకం తీసుకువచ్చి జానక్కి చూపించాను. చూసి వూరుకుంది. ఆ తర్వాత "నీ కెన్నేళ్ళున్నాయి" అని అడిగాను నేను.

"పన్నెండేళ్ళు" అంది జానకి.

"నా దగ్గిర నువ్వు చంటిపిల్ల వన్నమాట."

జవాబు చెప్పలేదు జానకి.

"ఏమంటావు?"

జవాబు చెప్పలేదు

మౌనం అర్ధాంగీకారమని నేను మనస్సులో అనుకుని "మా ఆవిడ కెన్నేళ్ళు వుంటాయను కుంటావు నువ్వు" అన్నాను.

"ఏమో!" అంది జానకి.

"అయినా చెబుదూ చూద్దాం"

"ఏమో!" అని తలవంచుకుంది.

"ముప్పైయేళ్ళున్నాయి" అన్నాను నేను.

"అబ్బ!" అంది జానకి ఆశ్చర్యంతో.

"నాకంటే అయిదేళ్ళే చిన్న. కాపరానికి వచ్చి అప్పుడే పదిహేనేళ్ళయింది."

"అబ్బ!" అంది జానకి మళ్ళా.

"చూశావా మరి. మే మిద్దరం చిన్నపిల్లల మనుకుంటున్నావు కమోసు నువ్వు. మేము కనపడడం చిన్నపిల్లల లాగే కనపడతాము లే. కాని ఇద్దరం ముసిలాళ్ళమే" అన్నాను నేను.

"........."

"మాకు పిల్లలు కలగడం ఆలస్యం. ఇప్పుడు చూశావు కాదూ, ఆ చంటి పిల్ల. మాకు వేగిరమే పిల్లలు కలిగివుంటే ఈ పాటికి పదిహేనేళ్ళ పిల్లో, పిల్లాడో వుండివుండును."

"అబ్బ!" అందిజానకి.

"నీ కంటే మూడేళ్ళ పెద్దపిల్లో, పిల్లాడో మాకు వుండివుండును."

"ఊఁ"

ఆ తర్వాత కొంచెంసేపు వూరుకున్నాను నేను. ఊరుకుని మళ్ళా "ఎవళ్ళైనా పెళ్ళాంవుండగా తిరిగి పెళ్ళి చేసుకుంటే ఆ పిల్లకని ఎలాగవుంటుంది", అని అడిగాను వుద్రేకంతో అడగనట్టుగా.

"స్వర్గానికి వెళ్ళి నా సవితిపోరు తప్పదు అన్నట్టుగా వుంటుంది" అంది జానకి నిర్భయంగా.

స్త్రీజాతి నైజగుణం చూపించావు కదా అని మనస్సులో అనుకుని "అలాగు ఎవళ్ళైనా నా పెళ్ళి చేసుకోవచ్చా" అని ప్రశ్నించాను.

"కూడదు" అని ధీమాగా జవాబు చెప్పింది.

"పెళ్ళాం బతికివున్న వాడిని ఎవడినేనా నువ్వు పెళ్ళి చేసుకుంటావా?" అని అడిగాను.

"ఉఁఊఁ" అంది జానకి.

ఇన్ని తెలిసిన పిల్ల నామీద ప్రేమ ఎలాగ కనపరచింది అని నాకు ఆశ్చర్యం వెయ్యలేదు. ఎందుకంటే

ప్రేమ గుడ్డిది. ప్రేమకు ఇంత ఆలోచన వుండదు. ఆ తర్వాత నేను "నేను చెప్పిందంతా నీకు నచ్చిందా" అని అడిగాను.

"నచ్చింది" అంది జానకి.

ఇంక ఇప్పుడు మాట్లాడవలసిన సంగతులు లేవని నేను "ఇప్పుడే చేసుకోవలసిన పని ఒకటి వుంది. మనం మళ్ళా ఎప్పుడేనా మాట్లాడదాం. ఇప్పటికి వెళతావా" అని అన్నాను.

"అలాగే" అని జానకి వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళేటప్పుడు మాత్రం ఆపిల్ల మొహంలో ఏ భావమూ వున్నట్టు నాకు కనపడలేదు.

ఆ తర్వాత జానకి మళ్ళా మా యింటికి అనేక సార్లు వచ్చింది. ఏదో వూరికే వచ్చి వెళ్ళేది అంతే వెనకటి మోస్తరుగా ఏమీ ప్రేమచిహ్నాలు కనపరచలేదు. నా వాదన ఆపిల్ల మనస్సుమీద పని చేసిందికదా అనీ, ఇంతకీ ముదిర నియ్యకుండా ఆపేను కదా అనీ చాలా సంతోషించాను.

రెండేళ్ళయింది. ఈ మధ్య సంగతులు నేను చెప్పలేను. అవి తలుపుకు వచ్చినప్పుడే నా తల ఎందుకు వెయ్యిచెక్కలుకాదు అని ఆశ్చర్యం, విచారం వేస్తూవుంటాయి నాకు. నా గృహలక్ష్మి ఏడాదిక్రిందట వెళ్ళిపోయింది. బతికినది అది, చచ్చినది నేనుగా వుంటున్నాను. ఒకొక్కప్పుడు ఇల్లు, వాకిలీ, ప్రపంచం, తిండీ, తిప్పలూ ఎరగకుండా గంటలకొద్దీ అలాగే ఏదో లోకంలో వుండిపోతాను. చంటిపిల్ల కేకతో మెలుకువ వస్తుంది. మళ్ళా బతికి వున్నాను కదా అని విచారిస్తాను. భగవంతుడు దయాస్వభావుడని నేను వెనక అనుకుంటూవుండే వాణ్ణి. ఇప్పుడు వాడంత నిర్దయుడు లేడని నాకు అనిపిస్తూంది. ఉన్నన్నాళ్ళూ అనుభవించక తప్పదు.

మా చంటిపిల్లను ఒక నౌకరీ మనిషి చూస్తూవుంటాడు. మా బంధువులు వస్తూవుంటారు. నా సంసార భారం కొన్నాళ్ళు మోసి పోతూవుంటారు. కాని ఎవరు మట్టుకు తమ సంసారాలు విడిచిపెట్టి నా సంసారం చక్కబెట్టగలరు? ఎప్పుడేనా జానకి వస్తూవుంటుంది. "ఏమి చెయ్యను? బావా!" అని అడుగుతుంది. నేను చెప్పకుండానే పనులు చేసుకు వెళ్ళిపోతూవుంటుంది. ఒకొక్కప్పుడు వంటకూడా చేసి వెళ్ళిపోతుంది. నాకీ ప్రపంచంలో ఎవరేమిసహాయం చేసినా నశించిపోయిన ఆనందం తిరిగి తెప్పించలేరు.

అది పోయి ఏడాది అయింది. కాలం నిలిచిపోదు. తిన్నా తినకపోయినా కాలం వెళ్ళిపోతూనేవుంటుంది. ఇంటిపక్కనే వుండడంవల్ల జానకి తరుచు వస్తూవుంటుంది. నేను ఎంతబతిమాలుకున్నా సరే తను చెయ్యదలుచుకున్న పని చెయ్యకమానదు. కాని వాళ్ళవాళ్ళు 'అమ్మాయీ! తరుచు వాళ్ళయింటికి వెళ్ళకమ్మా, ఆవిడ ఎలాగా లేదుకదా' అని అంటూవుంటారుట. ఒకొక్కప్పుడు అంతకంటే గట్టిగాకూడా కూకలేస్తూవుంటారుట. ఈ సంగతి నాకు జానకే చెప్పింది. చెప్పి కన్నీళ్ళు కార్చింది. నేనూ 'అమ్మాయీ! తరుచు మాయింటికి రాకమ్మా. మంచిపనికాదు. మీ తల్లిదండ్రులు చెప్పినమాట బాగానేవుంది. నీ బాగుకోసమే చెప్పారు' అని సలహా చెప్పాను. కాని జానకి కన్నీళ్ళు కార్చి వూరుకునేది జవాబు చెప్పేదికాదు. రావడం మట్టుకు మానేదికాదు.

జానకి వెనకటిపిల్లలాగ లేదు. మళ్ళా మునపటిలాగే ప్రేమచిహ్నాలు కనబడుతున్నాయి. ఆ పిల్లను రావద్దని నేను చెప్పలేకపోయాను. ఎన్నిసార్లని చెప్పడం. మొండిపిల్ల, కఠినత్వంవల్ల దానిమనసు మరింత బాధ పెడతానేమో అని నేను వూరుకునేవాణ్ణి.

ఒకరోజున కుర్చీమీద కూర్చుని మార్పుకోసం ఏదోనవల చదువుతున్నాను. ఇంటిలో తలుపు చప్పుడయింది. చూశాను. జానకి వచ్చింది. వచ్చీరావడం తోనే నాకాళ్ళను కౌగలించుకుని అదే ఏడవడం మొదలెట్టింది. కారణంచెప్పదు. నామనస్సు కరిగిపోయింది. కన్నీళ్ళు కార్చాను. ఇది బాగులేదని కన్నీళ్ళు తుడుచుకుని అనేకవిధాల ఆపిల్లను ఓదార్చడానికి ప్రయత్నించాను. ఊరుకోలేదు. చివరికి జానకి నెమ్మ...

తూ చెప్పింది 'నన్ను మీరు పెళ్ళిచేసుకుంటేనే బతుకుతాను. లేకపోతే చచ్చిపోతాను' అని. నేను నిదానంగా అనేకసంగతులు చెప్పిచూశాను. మనస్సు మార్చడానికి ఎంతో ప్రయత్నించాను. కాని దేనికీ ఆపిల్ల ఒప్పుకోలేదు. ఒక్కటేమాట 'మీరునన్ను పెళ్ళి చేసుకుంటేనే బతుకుతాను.లేకపోతే నూతిలో పడిపోతాను' అని. నే నింకేమీ మాట్లాడలేదు. 'సీయిష్టం' అన్నాను. కన్నీటికళ్ళు చూడలేక ఆపిల్లకళ్ళు నా కండువాతో తుడిచాను. జానకి లేచి నిలబడింది. నామొహాన్ని ముద్దులు కురిపించి వెళ్ళిపోయింది.

వాళ్ళయింటిదగ్గిర చాలా అల్లరిజరిగిందిట. 'ఆయనకిచ్చి పెళ్ళిచేస్తేనే బతుకుతాను. లేకపోతే నూతిలో పడిపోతా' నని తండ్రితో నిశ్చయంగా చెప్పిందిట. తండ్రి సీయిష్టమన్నాడుట. తల్లిమాత్రం ఒప్పుగో లేదుట. కాని ఆమెకూడా చివరికి 'ఇది ఇంతపనీ చేసేమనిషే. మొండితనం చేస్తే లాభంలే'దని చెప్పి ఒప్పుకుందిట.

* * *

అదేయిదని చెప్పి నేను ప్రాణాలు నిలబెట్టుకున్నాను. అది పోయిన లోటుఏమీ కనబడనియ్యకుండా వుంది జానకి. అదేతిరిగి ఈరూపంలో వచ్చిందని నామనస్సుకు నమ్మకం కలిగింది. మాచంటిపిల్ల తనకు పుట్టినపిల్లే అని అందరితోనూ చెప్తూఉంటుందిట జానకి.

—టేకుమళ్ల కామేశ్వరరావు, బి. ఏ.

మాతృవధ

[ఏకాంకరూపకము]

సాయంసంధ్యాసమయము : నదీతీరప్రదేశము.

[వినిర్మలనదీజలము ప్రశాంతముగ పారుచుండును. ఒకచో గొందరు జలక్రీడలాడుచున్నట్లగపడుచుండును. ముఖవర్చస్సులబట్టి వారు గంధర్వులభాతి యగపడుచుందురు. ఆ వీచుచున్న మలయశైలమందమారుతానికి ఒడ్డున పిల్లఅలలు లేస్తూ తీరాన్ని ముద్దుబెట్టుకుని తిరిగి పోతూవుంటాయి. సమీపాన్నే జామదగ్న్యాశ్రమముండును. ఆశ్రమాభిముఖంగా ఓక్షితలతరువుక్రింద జామదగ్ని పులితోలుపైన కూర్చునియుండును. దగ్గరగా కొమరులు నిల్చుని యుందురు. అనతిదూరాన్నే రేణుక యొకరాతిబండప్రక్కన కూర్చుని గిన్నె కడుగుచుండును.]

జామదగ్ని

(కంపితకంఠస్వరంతో) ఇదీ, నా ఆజ్ఞ...కోపానలంలో దహించుకుపోతూ యిచ్చిన నాఆజ్ఞ యిదీ. కనక, కోపోపశమనంకై యిచ్చిన నాయీయాజ్ఞను మీరు శిరసావహించి తీరాలి. ముమ్మాటికీ శిరసావహించాలి. లేకపోతే - ఆఘర్యవసానం మీకే తెలుస్తుంది.

(ఎవరూమాట్లాడరు.)

జామదగ్ని

(కోపంతో) ఏవరూ మాట్లాడరుకదూ! ఎప్పుడూ లేని తిరస్కారభావం!...అవును. మాతకదా అనే హృద్బాధ. తమ్ము పెంచి పెద్దగాజేసిన తల్లిగదా అని ...ఒకప్పుడు తాము తప్పటడుగులు వేసుకుంటూ నదీతీరానికి సాయంసమయాలప్పుడు ఆడుకుందుకు వెళ్ళిపోయినప్పుడు ప్రేమాతిశయంవల్ల హృదయం కొట్టుకోవడంనుంచి వెతుక్కుంటూ ఆనదీతీరానికి చేరుకుని